

OBRtnIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Ilirska ul. 15 (Lovro Pičman).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.— „
posamezna številka . . . 1.50 „

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik: Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto II.

Ljubljana, dne 16. decembra 1933.

Štev. 24

Prav vesele in prijetne božične praznike želita
vsem cenj. naročnikom in prijateljem „OBRtnIKa“
ter vsem članom DJO
UREDNIŠTVO in UPRAVA.

Proslavili smo svoj dan!

Tiho in skoraj neopaženo se je pripravljal jugoslovansko obrtništvo dravske banovine na proslavo svojega praznika. V vseh krajih in na sedežih edinic DJO so se vršile proslave obrtniškega dne, to pot na dan prvega decembra, ki si ga je izbralo jugoslovansko obrtništvo poleg narodnega praznika tudi za svoj praznik.

To leto smo priredili obrtniški dan v Dravski banovini prvič v takem obsegu ter je bil to pravzaprav poizkus — smela preizkušnja za našo organizacijo društva jugoslovanskih obrtnikov za Dravsko banovino, ki pa se je obnesel nad vse pričakovanje in v ponos obrtniškega stanu. Vsepovsod se obrtništvo zaveda pomena svoje prostovoljne in močne organizacije ter je le njegov interes, da svojo organizacijo še spopolni, čemur je dokaz tudi sijajna udeležba na proslavah, in je zato moralni uspeh tega prvega obrtniškega dne v večjem obsegu pri nas popolnoma zadovoljil.

Na teh proslavah je dokazal naš stan, koliko mu je do svoje organizacije in kako se veseli njenega napredka. Obrtnice in obrtniki, kakor svojci, prijatelji in predstavniki gospodarskih, političnih in kulturnih organizacij so prisostvovali našemu prazniku v preko 20 krajih naše banovine, ter skupno manifestirali slogo, moč in samozavest organiziranega obrtniškega stanu.

Da je obrtniški dan tako sijajno uspel, se imamo največ zahvaliti osrednjemu odboru DJO v Ljubljani, ki je pripravil vse potrebno, dal navodila ter razposlal vsem svojim edinicam in prijateljskim obrtniškim društvom poslanico, ki vsebuje v kratkem prav vsa vprašanja, ki zadevajo v današnjem težkem času obrtništvo. Uprave podružnic so v glavnem pravilno razumele navodila in poslanico v takem obsegu in tako spontano so se tudi proslave vršile. Večina je dobro razumela, da hočemo od letos naprej enotno praznovati obrtniški praznik ter potrditi vero v samozavest in slogo vsega obrtniškega stanu v celi državi.

Obrtniški dan je pokazal, da je naš stan zaveden, ter da ima zaupanje v svoje stanovske organizacije, vsi ostali pa, ki so imeli priliko prisostvovati tej proslavi, so se prepričali, da so prošnje in pritožbe, katere naše organizacije dostavljajo, resnično izraz želje celokupnega obrtništva našega področja.

Letošnja proslava obrtniškega dne je pri nas dokazala, da moramo v bodoče še kompaktneje pristopiti k izvedbi in proslavi našega praznika, kajti samo tem potom se more obrtništvo prepričati, da so močne organizacije sposobne v najtežjih časih zaščititi naše stanovske interese. Če smo spoznali, da niso bile letošnje proslave popolne, da jih nismo izvedli do vseh mej, kakor bi bilo potrebno, moramo to za bodoče leto izpopolniti, kakor tudi zainteresirati slehernega obrtnika v naši banovini, da se udeleži proslave svojega stanu — proslave dneva, ki nam mora biti vodilo od slej naprej za vse delovanje v javnem in privatnem življenju ter udejstvovanju obrtništva sploh.

Samo potom obrtniških dni in njih izvedbe moremo pričakovati izboljšanja našemu stanu, kateremu je znova in znova potreben optimizem. Lahko pa danes tudi konstatiramo dejstvo, da se obrtništvo nahaja na novih potih, in da bo ono močno, složno in s skupnimi silami moglo izvojevati tudi nove zmage za dobro obrtniškega stanu in domovine.

Poročila s proslav

Obrtniški dan na Bledu.

Blejska podružnica kot ena najmarljivejših, je proslavila proslavo obrtniškega dne v nedeljo, dne 3. decembra 1933 ob 3. uri popoldne v Sokolskem domu na Bledu s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev in nagovor predsednika. 3. Čitanje poslanice. 3. Davčne zadeve, zbornične volitve, obrtni krediti in obrestna mera. 4. Razni prijateljski nasveti. Predsednik tov. Jan je s pozdravom na navzoče otvoril proslavo, posebej pa je pozdravil župana g. Vovka ter vodjo obrtne šole na Bledu g. Gradnik Rajka. Zatem je kratko orisal pomen tega dne za obrtništvo. Tov. Jemec je nato prečital poslanico osrednjega odbora, ki so jo vsi navzoči z zadovoljstvom vzeli na znanje. Glede reorganizacije obrtnega šolstva je tov. predsednik podal izčrpno poročilo. Glede davka in raznih dajatev obrtništva, je društvo sestavilo resolucijo, ki jo bo osrednji odbor skupno z drugim materialom poslal na merodajna mesta. Prav tako je poročal glede volitev v Zbornico za TOI, ki se bodo vršile predvidoma v najkrajšem času ter pozval vse, da se že sedaj pripravijo, da podpro edino listo D. J. O., kakor tudi, da ne podpisujejo nikakih glasovnic. Pri

teh volitvah se mora obrtništvo otresti vseh tujih vplivov, ki imajo danes odločilno vlogo.

Ker se ni nikdo več javil k besedi, je tov. Jan z zahvalo navzočim zaključil uspel 1. obrtniški dan.

Obrtniški dan v Ljubljani.

Obrtništvo D. J. O. v Ljubljani je praznovalo svoj narodni praznik na predvečer, dne 30. novembra v restavracijskih prostorih „Zvezde“. K proslavi, ki se je vršila v manjšem obsegu, se je zbralo precej obrtnikov in njih svojcev. Proslavo je otvoril s primernim uvodnim govorom tovariš Pičman, ki je na kratko razložil pomen tega dne. Pozdravil je tudi zastopnika mestne občine, odn. župana g. dr. Rupnika in upravnika Zanatske banke g. Ogriha. Več ostalih pa se je opravičilo. Za tem je bila prečitana poslanica osrednjega odbora, ki je bila razposlana vsem edinicam in prijateljskim obrtniškim društvom, katere vsebino so vsi navzoči toplo sprejeli.

Po tem delu se je vršil prijeten družaben večer, katerega pomen je dvignilo petje tovarišev obrtnikov. Želja vseh navzočih pa je bila, da naj se v bodoče priredi ta prireditev v večjem obsegu in z večjo reklamo, da bo tako še več obrtništva sodelovalo in prisostvovalo svojemu prazniku.

Proslava obrtniškega dne v Laškem.

Podružnica D. J. O. v Laškem je priredila v proslavo 15 letnice osvobođenja in proslavo obrtniškega praznika dne 1. decembra družabni večer v mali dvorani „Sokolskega doma“.

Proslava je bila dobro obiskana.

Udeležili so se med drugimi, sreski načelnik g. vladni svetnik K o s i in soproga, sreski podnačelnik in obrtni referent gospod O r o ž m, sodnik g. dr. Š m i d s soproga, mestni župan in banski svetnik gospod dr. R o š, učiteljsvo obrtno nadaljevalne šole z vodjo iste g. K o t n i k o m na čelu, njihove gg. soproge, ter številno občinstvo, tako več trgovcev, uradništvo, tovarnar g. Gerkman z go., itd.

Tovariš Hrastelj je v otvoritvenem govoru pozdravil vse zastopnike oblasti in ostalih korporacij, poudarjal važnost dneva za ves narod, posebej še za obrtništvo, katero je bilo vedno eden glavnih stebrov narodne in državljanske zavesti. Zatem je bila prečitana poslanica, ki so jo vsi toplo sprejeli.

Nato je godba intonirala državno himno, pevski zbor pa je zapel „Slovenec, Srb, Hrvat“, nakar se je razvila prijetna zabava, pri kateri se je vrstila godba in

Tem potom prosimo vse edince DJO, ki še niso poslale poročil o proslavah prvega obrtniškega dne, da to čimpreje store v svrhu objave v prihodnji številki. Proslimo, ne odlašajte!

Povejte onim, ki niso prejeli zadnje številke „Obrtnika“, da smo ga jim ustavili zato, ker ga niso plačali.

petje. Gostje so se razhajali s prijetnim občutkom, da so preživeli lep večer v neprisiljeni družbi.

Društvo je doseglo lep moralen uspeh, kar mu bo vsekakor v korist pri vsaki priliki.

Proslava obrtniškega dne v Medvodah.

Podružnica D. J. O. v Medvodah je priredila 1. decembersko proslavo v nedeljo, dne 3. t. m. ob 4.30. uri popoldne v prostorih gostilne Jesih Leopolda, ter se je iste proslave udeležilo 120 obrtnikov, njih sorodnikov in pomočnikov ter vajencev, kakor občinstvu naklonjenega obrtništva. Točno ob 4.30. uri otvoril tov. predsednik Franc Jenko proslavo, ter ima na navzoče lep patriotičen nagovor, poveljuje 1. december kot praznik vsega obrtništva, katerega moramo posebno mi obrtniki spoštovati. Po njegovem govoru zaigra godbeno društvo „Sora“ državno himno, katero so vsi navzoči poslušali stoje. Takoj nato prečita tov. Hribar Jernej poslanico, katero so vsi navzoči z zanimanjem poslušali ter jo s pritrditvijo vzeli na znanje. Kot slavnostni govornik je bil tov. podpredsednik Franc Sešek, kateri je natančno orisal položaj obrtništva v našem okolišu, kakor i v naši državi, govoril je detajlno o starostnem zavarovanju, o šušmarstvu ter o potrebi po strokovnem organiziranju vsega obrtništva. Za svoja, res izčrpna izvajanja je žel tov. govornik viharo odobravanje. Po proslavi se je razvila res prava obrtniška zabava v skupni harmoniji in želja vseh navzočih je bila, da se take proslave še ponovijo, da se tako še bolj utrdi zavednost vsega obrtništva.

Obrtniška proslava na Viču.

Viška podružnica D. J. O. je proslavila obrtniški in državni praznik v soboto, 2. decembra v prostorih Sokolskega doma. Udeležba obrtništva in prijateljev je bila impozantna. Proslavi so prisostvovali zastopniki oblasti: viški župan ter predstavniki raznih društev in šole.

Slavnost je otvoril predsednik podružnice tov. Josip Lojk, ki je v lepo zasnovanem govoru orisal pomen 1. decembra za naš narod, tem bolj pa odslej tudi za naše obrtništvo. Ob koncu njegovega govora, ki ga je končal z vzklikom Njegovemu Veličanstvu kralju, je zaigral orkester državno himno, ki so jo navzoči stoje poslušali. Poslanico osrednjega odbora je prebral odbornik tov. Pavel Kresal, ki so jo vsi z zanimanjem poslušali, in ji ob zaključku burno pritrdjevali.

Po oficijelnem delu se je razvila v dvorani ob neumornem sviranju orkestra prijetna zabava. Vsi so bili s prireditvijo silno zadovoljni, ter je tako moralni, ka-

kor gmotni uspeh za podružnico zadovoljiv. Splošna želja je bila, da se taki obrtniški večeri še ponove na Viču.

Vstopnice za obrtniško silvestrovanje so že v predprodaji! Dobite jih pri DJO, Ljubljana, Borštnikov trg št. 1/I. — Za posameznike po Din 10.—, za do štiri družinske člane Din 25.—, toda samo v predprodaji! Zato si zagotovite vstopnice že vnaprej!

Gospodarska kriza in francoski obrtniki

Francoski obrtniki niso do leta 1932. poznali posebne gospodarske krize, ki pa je pri nas tega leta dosegla skoraj najvišjo točko tekom zadnjih let, in se pomalem še vedno stopnjuje, kar povzroča obrtnikom vedno večje skrbi tako, da si sedaj ne znajo več pomagati in gledajo z žalostnim srcem v bodočnost.

Centralni odbor udruženj francoskih obrtnikov je dokončal obsežni načrt za gospodarsko izboljšanje obrtništva in ga potom zastopnikov v parlamentu predložil vladi v odobritev.

Glavne točke tega načrta, ki naj dobi moč zakona, so sledeče:

1. povečati postavke za kredit obrtnikom;
2. prednosti pred industrijalci pri sodelovanju obrtnikov pri razpisu raznih javnih del;
3. ustanovitev gotovih fondov za dajanje kreditov hišnim posestnikom, ki bi bili obvezani potem popravljati svoje hiše, da bi tako prišli obrtniki do dela;
4. popravljanje in prenavljanje raznih javnih zgradb in zgradb zgodovinske vrednosti in važnosti;
5. graditev zgradb za obrtniške potrebe, n. pr. obrtniških domov, šol itd.;
6. otvoritev kredita v znesku 800 milijonov za takojšnjo izvrševanje omenjenih del pod točko 4. in 5.;
7. državni predjem poljedelcem pri odkupu njihovih pridelkov, da morejo ti plačati obrtnikom že izvršena dela.

Kakor je razvidno iz gornjega načrta, hočejo francoski obrtniki delo in ne milostnih podpor v kakršnikoli obliki.

Te svoje nujne predloge utemeljujejo z ugotovitvijo, da je njih gospodarska kriza zajela šele sedaj radi tega, ker je industrija pred letom 1932. delala skoraj samo za izvoz, in ker pa je ta vsled sploš-

nega naraščaja gospodarske krize po cellem svetu docela izostal, gre sedaj gospodarsko in finančno zelo močna domača industrija za tem, da si osvoji domači trg, seveda v veliko škodo in pogubo domačih obrtnikov.

Tudi naši obrtniki uvidevajo, kako nujno je potrebno omejiti gotove stroke industrije, da ne zapadejo tisoči obrtnikov gospodarski smrti in da se morajo radi tega strniti v trdno in močno organizacijo, ki jim edina lahko koristi v boju za izboljšanje njih položaja in dovede do končnega cilja, do gospodarsko jim zagotovljenega obstanka in boljšega življenja.

Naši listi perejo zamorca

Že 30. novembra, posebno pa prvega decembra so prinesli naši listi kilometrske izjave, katere objavlja g. ravnatelj Batove tovarne v Borovu. Njegovih izjav ne bom niti potrjeval niti zanikal, saj nas on sam vabi, da pridemo v Borovo in se na lastne oči prepričamo. Zato pa je treba, da bi tudi potem mogli verjeti njegovim trditvam. Pridržujemo si pa v zvezi njegovi diktatorski prepovedi pravico, da smemo kot jugoslovanski državljani spregovoriti besedo tam, kjer nas tišči in končno tudi o tej firmi, katere si predstavlja, da ima glavno besedo in da onih 20.000 od Bat'e uničenih jugoslovanskih obrtnikov mora molčati ter mirno gledati, kako si tujci na naš račun kupijo bogastvo.

Tujci, pravi g. ravnatelj, da niso, temveč sami pristni Jugoslovani; ali ime: „Bat'a“ je prišlo vendarle iz Zline v Češkoslovaški, kjer je ta firma uničila vse tamošnje čevljarke in usnjarske industrije, čevljarke in usnjarske trgovine in vse male čevljarke obrtnike, sedaj si je pa ustanovila pri nas svojo podružnico, da še tukaj nadaljuje svoje delo. Svoj čas je bila tvrdka Bat'a v Zlinu le tvornica copat, pozneje pa se je potem bivšega avstrijskega patriotizma dvignila in pretvorila v tvornico usnjatih čevljev. Saj so iste dvignile le avstrijske medvojne vojaške nabave na poznejši ugled na eni, ter oni revni izmозgani delavci s svojimi kavčijami in s 18 do 20 urnim delom na drugi strani. Tako je zapisano v knjigi Philipp Rudolpha; ako pa mislite g. ravnatelj, da je ta knjiga neresnična, jo dajte zabraniti. Iz te knjige Vam lahko prinesem še jako zanimive izvečke, ako Vas zanimajo. Ako mislite, da je pisava beograjske „Politike“ neresnična in podjetju škodljiva jo dajte tožiti in prisiliti do preklicev, saj vendar imamo sodnike. Če bi jaz bil ravnatelj tovarne, v kateri je vse v najlepšem redu, bi tako pisavo že zdavnaj onemogočil.

Da ste Vi gospod ravnatelj dobro plačani to mi brez nadaljnjega verjamemo, da pa zaslužijo oni ubogi reveži v vaši tovarni dnevno le po 5 Din, bo „Politika“ gotovo tudi vedela, ker bi drugače pisati ne mogla in ne smela. Da si Vi g. ravnatelj na račun Vašega delavstva dovolite posluževati se zastojnih listov, ker naši delavci nočejo delati prvih 14 dni zastoj, kar znaša v tovarni Bat'a v Borovu pri številu 2.500 delavcev Din 150.000 letno. Ali ste g. ravnatelj teh 150.000 Din tudi priznali, kot čisti dobiček v Vaši davčni prijavi, ali tvorijo ta vsotica le kak fond za reklame in enake izjave? Kaj pa je z neplačanim prekournim delom, ali ni v Borovu nikakih odvetnikov, kateri v takih slučajih pri nas zelo strogo nastopajo.

Ni res, g. ravnatelj, da se mi poslužujemo nacionalno političnih argumentov, res pa je, da zahtevamo izpolnjevanje naših socialnih zakonov tudi v Bat'ovi tovarni v Borovu prav tako, kakor jih morajo izpolnjevati naše industrije in naši mali obrtniki. Uverjeni smo namreč, da ne bi tvrdka Bat'a pri upoštevanju in izvrševanju naših socialnih zakonov vzlic svojemu sistemu mogla razpečavati svojih izdelkov pod lastno ceno in se ne bi mogla po vseh ploščah šopiriti, da znižuje cene. Pokažite g. ravnatelj svojim konzumentom enkrat prave karte iz katerih bodo uvideli, da so Vaše cene le prevara. uvideli bodo, da namerava tvrdka Bat'a potem ko uniči jugoslovansko čevljarstvo in usnjarsko industrijo, obrt in trgovino, tudi ona dvigniti svoje cene. Ako to storite, Vam bodo oni konzumenti, na katere polagate danes toliko važnosti, pokazali hrbet.

Cenjeno uredništvo pa prosim, da objavi ta članek dobesedno, ker sem za istega sam odgovoren, če sem izgubil v boju za dobrobit čevljarke stroke celo svojo eksistenco, sem pripravljen, če treba tudi na nadaljne žrtve.

Vas dragi tovariši čevljarji pa vprašam, če si pustite od enakih ravnateljev mašiti usta.

Krajcer Anton.

Op. ur.: Bratski obrtniški list „Zanatlija“ v Beogradu je prinesel v zadnjem času že dva zanimiva članka, ki opisujeta z uradnimi podatki, kako je prišel Bat'a do obrtnega lista odn. razčiščuje to zadevo. Za enkrat pripomnimo, kakor pravi „Delavska Pravica“ z dne 7. decembra 1933. v članku „Od borbe do zmage“ na koncu: „Pravica je danes samo na papirju, v praksi pa le toliko, kolikor si lo obrtništvo samo z naporom izvojuje.“

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

podružnica Ljubljana

Račun poštne hran.
št. 14.003

Gajeva ulica št. 6.

Telefon št. 30-20.

Daje obrtniške kredite na menice in vknjižbo z ugodnim odplačevanjem na obroke. Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun; rentni davek plača banka iz svojega. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Dopis iz Ormoža

Obrtništvo v Ormožu je zelo prizadeto v sedanjih težkih časih in so zato obrtniki apelirali naj se znižajo davki, obremenitev doklad naj bo za vse državljane enaka. Čemu se ne obdavčijo obrtniki po številu zaposlenih oseb? Čemu se ne obremenijo enako državni uslužbenci, ki stanujejo v isti občini ter prejemejo plačo do Din 12.000, plačajo pa samo 400, 600 Din. Obrtnik pa pri istem zaslužku mora plačati davkov in doklad od 4000 do 6.000 Din. Zahtevamo, da se vsa bremena, naj-sibo avtonomne ali kakršnekoli doklade enako razdelijo. Vse ugodnosti, ki jih država nudi naj bodo za vse ali pa za nobenega. Obrtnik, ki zasluži do preje omenjenega zneska, mora dati nad polovico za davek in doklade, nima pa prav nobenih ugodnosti niti na železnici, bolnici in drugih ugodnosti, ki se nudijo državnim uslužbencem. Končno pa imajo ti uslužbenci še pokojnino, medtem ko ubogi obrtnik pri garanju po dvanajst do šestnajst ur na dan ob starosti ali nesreči nima ničesar ter mora prosjati. Redke so izjeme, da bi ne bil obrtnik zarubljen. Obdavči se ga prekomerno. Davčna oblast računa od obrtnika 20% zaslužka, medtem ko siromak mnogokrat niti 5% ne zasluži, obdavčen pa je za 20%.

Nekateri državljani si lahko še danes privoščijo največji luksuz in razno razkošje. Cele noči se zabavajo in veselijo, drugi dan pa mirno počivajo, ubogi obrtnik pa gara noč in dan ter s trepetom pričakuje, kdaj ga bodo poglani na cesto z družino vred stradati. Obrtnik mora pri mesečnem zaslužku 400 do 600 Din plačati cel vozni listek na železnici, ako si gre dela iskat, njegov sodržavljan, ki gre za kratek čas na potovanje, ima polovično vožnjo. Če bi vsi državljani plačali cele vozne karte ne bo treba železnici povečavati tarif.

Vsa bremena in dajatve naj se enako razdelijo za vse državljane; tudi ugodnosti naj bodo za vse enake, čemur smatramo, da danes ni tako.

Kakor se je zaščitilo kmeta, tako se naj zaščiti tudi obrtnika; da bo z zaupanjem gledal v boljšo bodočnost. Sedanjost nas je deloma ugonobila, kar je razvidno iz aktov pri sodiščih, ko so najboljši obrtniki marljivi in delavni ter bodo danes ali jutri brez vseh sredstev ako se takoj zanje kaj ne ukrene.

Živila, ki so potrebna za široke sloje naj bodo oproščena trošarin. Vloge na oblasti naj bodo kolektivne oproščene. Danes se dogaja, da moramo svoje vloge po večkrat urgirati ter so komaj po 2 do 3 mesecih rešene. Vedno novi koleki, medtem ko doma nima obrtnik niti za sol, si mora izposoditi, če mu sploh še kdo zaupa, da mu posodi. Če se v tem oziru takoj ne ukrenejo potrebne mere bo tudi država zgubila velik vir dohodkov, ker bodo obrtniki prisiljeni odložiti obrti.

Danes, ko se finančni trudijo, kako priti brez poviška davkov do ravnotežja v proračunu, oziroma kako bi se davki mogli znižati vsaj na mero kot so bili leta 1926. Treba bo začeti zniževati plače in reducirati uradništvo, ki naj dela 10 ur, kot mora obrtnik. Breme krize naj se na vse sloje razdeli, saj obrtnik je že popolnoma obubožal ter bo usahnil vir dohodkov za državo, ako se mu nujno ne odpomore.

Karol Rojs.

Trgovci v zagrebški TI zbornici

Pred kratkim smo poročali, da je bila imenovana nova uprava zagrebške TI zbornice.

Dne 28. novembra pa so se sestali vsi novoimenovani svetniki TI zbornice k prvi plenarni seji. Po formalnostih in izvolitvi posameznih odsekov ter odborov je med drugim povzel v imenu trgovcev besedo podpredsednik g. Prpić, kateri je v zelo temperamentnem govoru orisal stališče trgovcev ter podal tozadevno tudi izjavo z ozirom na zastopstvo v sedanjih TI zbornici. Radi značilnosti izjave, ki jo je g. Prpić podal v imenu trgovcev prinašamo kratko v izvlečku njegovo izjavo, da tudi naši čitatelji uvidijo, kako se smatrajo prizadete trgovci v Savski banovini za svoje pravice.

Tako je dejal: „Da so trgovci potom svojih trgovskih združenj na teritoriju zagrebške TI zbornice povsem solidarni, kar je bilo dokazano najlepše z rezultatom sklepov občnih zborov trgovskih združenj, katera so se z 90% izjavila za posebno trgovsko zbornico. Od skupno 54 združenj jih je zahtevalo v zakonu odrejenem času 40 de-

Obrtniki in obrtnice dokažimo, da moramo inserirati za novo leto le v „Obrtniku“, ki je naš list in zastopa obrtniške interese.

litev zbornice, 3 so bila nasprotnega mišljenja, medtem ko ostalim ni bilo mogoče izvesti skupščin. Na to dejstvo smo pozorili tudi bivši trgovski odsek in ga opozorili na to željo trgovskega gospodarstva. Pravtako je odgovoren ta trgovski odsek za vse sklepe in celo delo v tej smeri. Kljub vsemu temu je bil sprejet nasproten sklep v bivši zbornici, oziroma po bivši sestavi, ki je sklenilo baš nasprotno našim zahtevam. Kljub našim opozorilom in sklepom trgovcev je sklenila bivša uprava zbornice drugače. Bivša uprava je tudi izdelala in odobrila novi statut trgovinske industrijske zbornice v Zagrebu na podlagi čegar je sestavljena današnja uprava. Trgovsko gospodarstvo je enodušno zahtevalo, da bo v svoji zbornici zastopano po številu. Bivši trgovski odsek je prevzel polno odgovornost za izvedbo te zahteve in ob vsaki priliki podčrtal ta uspeh, da bo v upravi trgovsko gospodarstvo dobilo 32 mandatov. Poudarili smo, da ne verujemo niti v teh 32 mandatov, vendar pa so nas zastopniki trgovskega odseka prepričali, da se bo vse izvedlo v najlepšem redu. Ko danes pregledamo sestav tega odseka konstatiramo, da sedi v istem komaj 20 trgovcev, ker so k odseku priključene še ostale panoge gospodarstva. Tudi ta okolnost je nov dokaz, da je stališče trgovskega gospodarstva za delitev zbornice edini mogoč izhod iz te situacije. Kajti vidimo, da trgovina v naši zbornici tudi sedaj ni zastopana še zdaleka proti številu svojih članov. Da je stališče pravilno nam potrjuje tudi okolnost, ker so svoječasno tudi industriji zahtevali delitev zbornice in tega še danes niso revidirali. Naglašujemo zato ponovno tudi danes, da so za posledice tega dela, ki je očigledno nasproti zahtevam velike večine članov odgovorna preje imenovana uprava, posebno pa bivši trgovski odsek naše zbornice.

Izjavljam na tem mestu pred celokupno zbornico, da trgovsko gospodarstvo z zborničnega področja ni revidiralo svojih prejšnjih stališč, zato je logična posledica tega, da novo upravo zbornice čaka edina naloga izvedbe svobodnih volitev za našo vrhovno stanovsko ustanovo. Ves ostali material in druge naloge mora zbornica odstaviti pred temi prvimi zahtevami, ki jih članstvo stavlja svojim zastopnikom v zbornici.

Pri tej sestavi uprave, ki je imenovana v času zbuje stanovske zavesti gospodarstvenikov mora zavladati nov duh korporativnega zastopstva. Vsakdo kdor ljubi svojo stroko, kdor ljubi to svojo ustanovo se mora podrediti temu principu današnjega časa. Delo v upravi mora odstraniti vse osebne ambicije in obzire. Iz vsepovsod, kamor se razteza naše področje so oprte oči v naše delo. Želja vsakega poedinca, kakor želja velike večine naših članov je, da mora priti potom uprave zbornice želja do polnega izraza.

Iz vseh teh razlogov naglašamo brezpogojno potrebo, da se držimo teh smernic v našem delu in da sedanja uprava zbornice ne pristopi niti k enemu drugemu delu in ne prevzame v pretres nobenega drugega predloga, dokler ne izvrši glavnega, po mojem mišljenju, da izvede volitve za definitivno upravo zbornice.“

Tako v zagrebški TI zbornici, trgovci. Pri nas pa ne uvidi nikdo potrebe, da bi se zavzel prav tako za obrt. Smatramo tudi mi sedanjí čas primeren zato, da bi se tudi v naši zbornici našli zastopniki poedinah panog ter dejali, da naj čimprejše volitve nudijo gospodarstvenikom uveljavitev njih volje.

DRUŠTVO JUGOSLOVANSKIH OBRRTNIKOV

za dravsko banovino v Ljubljani

vabi Vaše blagorodje na

OBRTNIŠKI SILVESTROV VEČER

ki ga bo priredilo v nedeljo dne 31. decembra 1933 v dvorani in ostalih prostorih Trgovskega doma. Sodeluje prvovrstni „jazz-band“. — Pester spored.

Začetek ob 20. uri.

Obrtništvo v Brežicah

Obrtniki v Brežicah so si vsled svojega složenega in odločnega nastopa priborili pri zadnjih volitvah v občinsko upravo polovico mandatov. Izvoljeni so: Poljanšek Ignacij, pek; Vogrinc Karol, tesarski mojster in vodnjakar; Deržič Karel, mesar in gostilničar; Radanovič Miško, mehanik; Krof Ivan, tesarski mojster; Sikošek Franc, soboslikar in pleskar; Zöhrer Jožef, krojač; Slivnik Lovro, pek; Grabušek Franc, mesar.

Z Brežic smo dosedaj v našem listu bolj malo čuli, prepričani pa smo, da bomo odslej več, kajti že častno zastopstvo v občinskem zastopu, dalje je v Brežicah nekaj obrtniških združenj in pa agilno obrtniško društvo, nam potrjuje, da so brežiški obrtniki v vsem napredni.

Obrtniško življenje na Bledu

Na Bledu, ki je sicer po svoji legi najkrajšejši kotiček naše zemlje, kjer vlada ob seziji največje življenje, so tudi obrtniki dokazali, da se zavedajo tega s tem, ko so priredili svojo veliko obrtniško tombolo, v zadnjem času pa so tudi pri volitvah v občinsko upravo še precej dobro odrezali. Tako so izvoljeni v občinski odbor tovariši: Plemelj Ivan, zidarski mojster; Potočnik Ivan, slikarski mojster; Vrhunc Ivan, pletilstvo in hotelir; Stare Anton, mizar ter Kapus Ivan, kovač in avto-taksi.

Podružnica DJO vsestransko lepo napreduje in je odbor na svoji zadnji seji sprejel zopet 14 novih članov. Tako se pričakuje, da bo do občnega zbora število članstva zelo naraslo, ker je zanimanje za pristop vsesplošno. Tako se zanimajo za pristop tudi taki, ki so bili doslej nasprotni pokretu in opazovali, naše delo, danes pa se odkrito izražajo, da so naše organizacije na pravi poti do osamosvojitve, v prepričanju, da bomo le v samopomoči dosegli izboljšanje našemu položaju.

Vse obrtnike na Bledu in okolici ter pomočnike obveščamo, da je društvo naročilo od osrednjega odbora v Ljubljani 100 kom. obrtniških kalendarjev, katere dobite v društveni pisarni po Din 12 za komad.

Ustanovni občni zbor DJO v Cerknici

Pripravljalni odbor D. J. O. v Cerknici je bil od vložitve pravil podružnice vztrajno na delu. Ko so bila pravila odobrena, pa je sklical ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 10. decembra t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni Zgonc, katerega se je udeležilo nad 50 obrtnikov in obrtnic, ki so z zanimanjem sledili govorom govornikov.

Predsednik pripravljalnega odbora Jos. Ronko je otvoril ustanovni občni zbor, pozdravil navzoče in podal poročilo pripravljalnega odbora. Srečko načelstvo je zastopal komandir orožniške stanice v Cerknici. Osrednji odbor D. J. O. pa sta zastopala tov. predsednik Pičman in podpredsednik Košak. Predsednik pripravljalnega odbora je predal po uvodnem pozdravu in poročilu vodstvo ustanovnega občnega zbora predsedniku D. J. O. tov. Pičmanu, ki je navzočim razložil zakaj se je ustanovilo društvo, in da je važno tudi za obrtništvo v Cerknici novo društvo, ki si ga ustanavlja, jo, katero je sestavni del D. J. O.

Nato so bila prečitana pravila, katera so bila soglasno sprejeta. Navzoči so takoj pristopili kot člani ter podpisali pristopnice in si izvolili soglasno sledeče vodstvo: predsednik Ronko Josip, podpredsednik Sežon Ivan, odborniki: Zgonc Anton, Petrič Josip, Korošec Ivan, Hiti Ivan, Srnelj Jakob, Mlinar Franc, Škarja Ivan, Lenarčič Josip, Hren Alojz, namestniki: Turšič Ivan, Vičič Franja, Škerlj Franc, nadzorstvo: Petrič Ivan, Vivoda Ivan, namestnika: Kobe Luka, Mivc Franc.

Članarina za redne, podporne in ustanovne člane se je določila kakor pri ostalih edinicah. Prav tako je bil poverjen odbor, da iz svoje srede imenuje delegate za zbor osrednjega društva.

Pri raznoterostih so se oglašili: predsednik Kolektivnega združenja tov. Turšič Leopold, ki je izjavil, da on ni proti ustanovitvi podružnice, kot so nekateri mislili, temveč da želi mnogo uspeha novemu društvu. Nato je v daljšem govoru orisal mizerno stanje obrtnikov tov. Košak, kateri je

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više

opozoril tamošnje obrtnike in obrtnice, da naj se preneha z dosedanjim umazano konkurenco ter priporoča medsebojno prijateljstvo ter smisel za organizacijo. Ob zaključku se je tov. Ronke zahvalil vsem, ki so se v tako lepem številu odzvali na udeležbo in po prečitaniu resolucije, katera je bila sprejeta soglasno, zaključil uspeli ustanovni občni zbor ob pol 18. uri.

S to podružnico beleži DJO svojih 20 že ustanovljenih podružnic.

Koledar DJO dobite!

V Ljubljani, v pisarni D. J. O., Boršnikov trg 1/I.

in pri vseh upravah podružnic v sledečih krajih: Bled, Celje, Devica Marija v Polju, Dravograd, Ig pri Ljubljani, Kranj, Laško, Logatec, Maribor, Medvode, Moste pri Ljubljani, Radeče pri Zidanem mostu, St. Vid nad Ljubljano, Trbovlje, Vič, Vrhnika in Žiri;

ter pri pripravljajalnih odborih v krajih: Bohinjska Bistrica, Cerknica pri Rakeku, Kozje;

dalje pri tovariših: za Novo mesto in okolico: Agnitsch A., predsednik obrtnega društva v Novem mestu, za Jesenice in okolico: Gogala Ivan, predsednik obrtnega društva na Jesenicah. Krško: Bizjak Ivan, čevljarški mojster; v Brežicah pri tov. Krofi Iv., tesarski mojster. V te kraje ne bomo pošiljali na posamezne naslove v slučaju, če ga posameznik sam naroči. Prosimo vse tovariše iz ostalih krajev, da koledar čimprej naroče, ki stane 12 Din. Tovariše, ki bi bili pripravljeni v krajih, ki niso zgoraj naštetih, razpečavati koledarje, prosimo, da nam to sporoče in jih skupno pošljemo na en naslov.

Tovarišice in tovariši obrtniki, kupite edini obrtniški koledar!

Pazite na znak D. J. O.!

Uprave obrtniških združenj pozor!

Osrednji odbor D. J. O. v Ljubljani je izdal žepni koledarček, katerega se naroča v Ljubljani, Boršnikov trg 1/I. Prosimo vse uprave združenj, da naroče za združenje in pa za svoje članstvo, v kolikor isto želi, in pa ker je njegova potreba ta koledar. Tovarišice in tovariši obrtniki, segajte pridno po tem koledarju!

Časopisi in literatura

„Zanatlija“ z dne 26. novembra t. l. štev. 48. (Beograd) priobčuje razne članke za obrtništvo in njega pokret, tako n. pr.: „Javni radovi na pomolu“, „Ispitivanje materijala i zanatstvo“, dalje je priobčen referat Beogradske zanatske komore o „Socijalnem zavarovanju obrtnikov“, in še razni drugi manjši članki.

„Zanatlija“ z dne 1. decembra t. l. štev. 49 (Beograd) prinaša razne zanimive članke in vesti, kakor: „Uredba o zaštiti zemljoradnika i zanatstvo“, „Revizija socijalnog zakonodavstva“, „Posle plenuma“ in drugo.

„Zanatlija“ z dne 8. decembra t. l. štev. 50 (Beograd) prinaša posebno zanimiv članek o „Reviziji socijalnog zakonodavstva“ ter razne druge vesti in članke.

„Obrtnički Vjesnik“ z dne 25. novembra t. l. štev. 48 (Zagreb) priobčuje razne članke in navodila o proslavi obrtniškega dne.

„Obrtnički Vjesnik“ z dne 2. decembra t. l. štev. 49 (Zagreb) prinaša razne zanimive članke in savezne vesti tičeče se obrtniškega pokreta.

„Obrtnički Vjesnik“ z dne 9. decembra t. l. štev. 50 (Zagreb), prinaša zanimiv članek: „Mjere za sanacijo naših privatnih prilika“, in še savezne vesti in obvestila.

„Jugoslavenski Stolar“, strokovni list za obrtništvo in industrijo za obdelavo lesa, izhajajoč v Novem Sadu. Izšla je štev. 4 tega lista, v kateri je mnogo-zanimivega gradiva, tako n. pr.: „Racionalizacija čoveka“, „Zgodovinski razvoj slogov“, „Trpezarija“. Ima tudi mnogo slik te stroke.

Inerate za „Obrtnika“ naročite pri upravi in podružnicah DJO.

Naročite takoj novoletni oglas v „Obrtniku“. Oglasi že od Din 20—naprej!

Razno

Obrtniki v Subotici zahtevajo ukinjenje OUZD v Zagrebu in izmenjavo zakona o zavarovanju delavcev. Združenje obrtnikov v Subotici, ki šteje preko 1500 članov zahteva znižanje pristojbin za zavarovanje delavcev. Dalje zahteva, da se reducira število nameščencev OUZD v Subotici, ker je preveliko. Zahteva po ukinitvi osrednjega OUZD v Zagrebu se motivira s tem, da je popolnoma nepotrebna ustanova, da naj se vrši nadzorstvo nad OUZD neposredno po ministerstvu socijalne politike. Energična je zahteva po izdaji novega zakona o zavarovanju delavcev, češ da je sedanj poln tujega duha ki nima ničesar z našo nacionalno politiko.

Obrtniki v Vukovaru so osnovali kreditno zadrugo ob priliki proslave obrtniškega dne. Izvolili so si odbor, nakar je sledil vpis ter se je vpisalo okrog 200 obrtnikov.

Japonska industrija konkurrira evropski v sami Evropi. Tako se opaža na Madžarskem močna konkurenca v električnih žarnicah, žepnih baterijah in gumijasti robi. V Švici so bile celo potrebne drakonične odredbe državnih oblasti, ker so japonske ure grozile uničiti švicarsko urarsko industrijo. Pričakuje se nadaljnjega pritiska japonskih proizvodov, zlasti tkanin. Tudi v Jugoslaviji se rabi že precej japonskih izdelkov, vendar pod avstrijsko ali drugo etiketo.

Električna energija v Jugoslaviji. V Jugoslaviji je skupno 618 elektrarn. Od teh je 327 javnopravnih (popolnoma ali deloma v rokah banovin, mest in pod.) in 291 privatnih. Po pogonskih sredstvih jih je na paro 249, na nafto in bencin 170, na vodo 108, na plin 27, mešanih 64. Po številu kilovatov oddajajo nad 10.000 KW 7 elektrarn, od 1000 do 10.000 KW 55 elektrarn, torej prevladuje pri nas tip malih elektrarn, velikih radi premajhne koncentracije kapitala ni. Istotako je šele v povojih medsebojno vezanje energije in prenašanje energije v velike razdalje. Najbolje smo preskrbljeni v tem pogledu v dravski banovini, kjer je tudi nekaj večjih elektrarn (Fala, Vintgar, Završnica, Ljubljanska mestna) in v Dalmaciji. V Sloveniji je 123 central, v savski banovini 153, v primorski banovini 22 itd. Porabljena energija: v dravski banovini 247.62 milj. kwh napram 187.98 milj. v primorski banovini, 89.85 v savski banovini, 63.55 v vrbški banovini, 53.60 v dunavski, 49.46 v Beogradu, 41.76 v drinski banovini, 24.51 v moravski banovini, 10.86 v zetski banovini, 8.37 v vardarski banovini. Povprečna poraba energije za vsakega državljan je 50 kwh na leto.

Plenarna in konstituirajoča seja obrtne zbornice v Osijeku se je vršila 27. novembra.

Plenarna seja obrtne zbornice v Beogradu se je vršila v nedeljo dne 26. novembra z dnevnim redom, ki je vseboval tako revizijo socijalnega zavarovanja, proti povišanju trošarine na cement in druge važne stvari.

Zgraditev avtomobilske tovarne v Jugoslaviji. V Lvonu se vrše že dalje časa razgovori s tamkajšno tovarno Bleriot za zgraditev tovarne avtomobilov pri nas. Po informacijah bo osnovala tvrdka veliko avtomobilsko tovarno, ki bo izdelovala predvidoma vsako leto 800 voz.

Nova uprava centrale industrijskih korporacij Jugoslavije. Za predsednika je bil izvoljen Vladimir Arko, industrijec iz Zagreba, za prvega podpredsednika Vlada Ilić iz Beograda, kot drugi pod-

predsednik dr. Fran Windischer iz Ljubljane ter 4 člani uprave.

20 milijard frankov je namenjenih za javna dela v Franciji. Predvideno je grajenje 6000 km avtomobilskih cest in mnogo elektrarn.

Na Češkem je izdan zakon o kartelih. Po izjavi državnega statističnega urada obstoja na Češkem 400 kartelov, od katerih je bilo 100 ustanovljenih prvi teden tega meseca.

Birokratizem na Poljskem. Poljski časopisi ne smejo več prinašati vremenskih napovedi, ker se je baje neki višji državni uradnik radi napačne napovedi prehladil.

USA so priznale de jure Sovjetsko Rusijo. Zveza nemških gradbenih hranilnic izjavlja, da ji je uspelo dobiti posojil za 100 milijonov mark; s tem kapitalom se bo zgradilo 100.000 enodružinskih hišic. Načrt se mora izvesti v dveh letih in bo zaposlenih pri gradnji 100.000 obrtnikov.

Dobave in licitacije

Dne 30. decembra t. l. se bo vršila pri Dravski radionici v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave 52 m³ lesa.

Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti delavnici.

Dne 13. januarja 1934 se bo vršila pri Upravi policije v Zagrebu javna licitacija glede dobave 250 uniform za policijsko stražo.

Dobava za vojni tehnični zavod v Kragujevcu. Da bi mogel Vojni tehnični zavod v Kragujevcu vse svoje tehnične pogoje za razne dobave materiala prilagoditi domači industriji v zmislu §§ 196 do 202 zakona o obrti, prosi vse domače industrije, da sporočijo komercialnemu odseku Vojnega tehničnega zavoda vse tehnične pogoje za svoje proizvode, ki se bodo vpoštevali pri nabavah materiala.

Oddaja dnevne dobave mesa, mleka in kruha za čas od 1. januarja do 1. aprila 1934 se bo vršila potom pogodbe dne 28. decembra t. l. pri Upravi Dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri isti upravi.)

Uvoz žive in zaklane perutnine v Švico. Uvoz žive in zaklane perutnine v Švico je omejen in se radi tega perutnine ne more uvažati brez posebne odobritve, katero mora prejemnik blaga dobiti od Service des importations près Departement de l'économie publique, à Berne. Prošnje za uvoz perutnine se morajo predložiti navedenemu oddelku na predpisanem obrazcu. Svetujemo, da izvozniki ne odpremiijo perutnine namenjene za Švico, dokler jih uvozniki ne obvestijo, da so prejeli uvozno dovoljenje, ker bodo švicarske pošte vračale vse pošiljke s perutnino, glede katerih jim ne bo predloženo uvozno dovoljenje.

Iz uredništva

Prosimo vse zaupnike in uprave društev DJO, da nam sigurno naberejo inerate za novoletno številko v smislu posebne okrožnice uredništva, ki smo jo razposlali.

Prav tako prosimo, da se nam pošlje članke za novoletno številko in inerate najkasneje do Božiča. Na poznejše poslane stvari se ne bomo mogli ozirati, le prav nujne slučaje bomo upoštevali če jih bomo prejeli do vključno 27. t. m. Zato ne napravljajte uredništvu po nepotrebnem dela, temveč se ravnajte v smislu okrožnice in prednjih vrstic.

Vse dopisnike ponovno opozarjamo, da moramo imeti članke za objavo v vsaki številki najkasneje v ponedeljek pred petkovo izdajo. Izvzeti so le prav nujni slučaji in obvestila.

Obveščamo tem potom tudi vse naročnike, ki niso plačali naročnine, da jim ustavimo z dostavo novoletne številke, pošiljanje istega. Da se ne bo kdo čutil prizadetega, naj čimprej poravna naročnino, kajti upoštevajte, da se naš list izdržuje izključno samo z naročnino.

Prosimo, poravnajte naročnino za list, ker naš list nima nikakih denarnih podpor iz obrtniških fondov za tiskanje in razpošiljanje časopisa.

Tiskali J. Blasnik nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Tovariš ti še nimaš znaka DJO, kupi ga! — Znak DJO stane samo 10.— Din!